

УКРАЇНСЬКА МЕРЕЖА
ЗА ПРАВА ДИТИНИ

Аналітичний звіт

*«Виявлення дітей у кожній області України,
які залишилися без піклування*

та потребують підтримки внаслідок війни»

*за результатами виконання проекту «Давайте знайдемо дитину» в рамках проекту Ради Європи – «Протидія насильству над дітьми в Україні» III етап
(COMBATING VIOLENCE AGAINST CHILDREN IN UKRAINE, PHASE III)*

Звіт підготовлено за підтримки проекту Ради Європи «Боротьба з насильством щодо дітей в Україні, фаза III»

Building a Europe
for and with children

Construire une Europe
pour et avec les enfants

Зміст цього звіту є виключною відповідальністю авторів і не обов'язково відображає позицію Ради Європи.

Вступ.

У розробці завдань цього проєкту та його реалізації орієнтирами визначені стандарти захисту прав дитини, встановлені, зокрема, Європейською Конвенцією про здійснення прав дітей (ETS N 160), Європейською конвенцією про контакт з дітьми (ETS N 192), Європейською конвенцією про визнання та виконання рішень стосовно опіки над дітьми та про поновлення опіки над дітьми (ETS N 105), Стратегією Ради Європи з прав дитини на 2022-2027 р.р. В останньому документі визначено шість пріоритетних напрямків для гарантування прав дитини:

1. Свобода від насильства для всіх дітей
2. Рівні можливості та соціальне включення для всіх дітей
3. Доступність технологій для всіх дітей і їх безпечне використання
4. Дружнє до дитини правосуддя для всіх дітей
5. Надання права висловлюватися кожній дитині
6. Права дітей у кризових і надзвичайних ситуаціях.

Всі ці завдання на сьогодні для України є над актуальними. Проте досягти їх виконання в сучасних реаліях надзвичайно важко.

Від 24 лютого 2022 року щоранку з'являється офіційне повідомлення Генеральної прокуратури України про кількість українських дітей, які загинули та отримали поранення <https://www.gp.gov.ua/>.

Щоранку повідомлення інформують нас, що кількість таких дітей зростає, але це цифри не остаточні, оскільки триває робота зі встановлення жертв у місцях ведення активних бойових дій, на тимчасово окупованих та звільнених територіях. Проте офіційна статистика щодо загального числа загиблих дорослих, а також дітей, які втратили батьків (законних представників), поки що не оприлюднюється.

Також, щодня зростає кількість дітей, які з тих чи інших причин (загибель батьків, евакуація, полон, окупація, тощо) втратили батьків/законних представників і є особливо вразливими до будь-яких проявів насильства, в тому числі і сексуального.

Конвенція Ради Європи [про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства](#), також відома як «Конвенція Лансароте», вимагає криміналізації всіх видів сексуальних злочинів проти дітей. У ній зазначено, що держави в Європі та за її межами повинні прийняти спеціальні закони та вжити заходів для запобігання сексуальному насильству, захисту дітей-жертв і переслідування злочинців.

Конвенція ратифікована Україною 20.06.2012.
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_927#Text.

У контексті повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну це означає, що для дотримання Лансаротської конвенції національне законодавство, заходи, процедури та засоби мають застосовуватися до тих

дітей, які постраждали, від кризи біженців, оскільки Лансаротська конвенція покликана захищати УСІХ дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства.

Усі держави-учасниці Ради Європи ратифікували Лансаротську конвенцію, і таким чином, взяли на себе зобов'язання досягти її цілей шляхом імплементації її положень.

Лансаротський комітет прийняв заяву щодо захисту дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України.

З початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну понад 2 млн українських дітей евакуювались за кордон. Діти, які тікаючи від війни, вибухів та обстрілів, опинились за кордоном без супроводу, надзвичайно вразливі до експлуатації та зловживань з боку дорослих. Вони можуть піддаватись підвищеним ризикам сексуальної експлуатації та торгівлі людьми.

Тому важливо, щоб діти без супроводу та діти-біженці були забезпечені усіма гарантіями захисту відповідно до міжнародних та європейських правових зобов'язань. https://www.ombudsman.gov.ua/news_details/lansarotskij-komitet-radi-yevropi-u-svoyij-zayavi-visloviv-pidtrimku-ukrayini-ta-pidtverdivshcho-bezpeka-j-zahist-usih-ditej-maye-buti-prioritetom

Наступний неповний перелік відповідних зобов'язань, що впливають з Лансаротської конвенції в інтерпретації Лансаротського комітету, спрямований полегшити це завдання. Його слід використовувати як практичний інструмент, який слугуватиме своєрідним контрольним списком з конкретними прикладами заходів, які можуть бути вжиті для **запобігання сексуальній експлуатації та сексуального насильства, виявлення та повідомлення про дітей-жертв та надання підтримки дітям, які постраждали від сексуальної експлуатації та сексуального насильства, а також притягнення до відповідальності винних.**

<https://rm.coe.int/checklist-for-parties-uk-2766-8992-9222-5/1680a6f75c>.

Головним суб'єктом діяльності, щодо захисту прав дітей, виявлення дітей, які за різних життєвих обставин втрачають піклування батьків, в Україні є служби у справах дітей. Та шок, якого зазнала галузь захисту прав дитини з початком гарячої стадії війни, був величезним. У неї українська система захисту дітей увійшла, перебуваючи в стадії реформування. В частині громад місцевий рівень служб у справах дітей, установ і закладів соціального захисту дітей не був сформований або ж кадрово не укомплектований. Єдина інформаційно-аналітична система „Діти” (далі ЄІАС “Діти”), як система обліку дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей в СЖО, моніторингу дотримання їхніх прав, цілісно не функціонувала.

До початку війни, в Україні нараховувалось понад 16 000 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які підлягають усиновленню, з них, на сьогодні, лише 13 687 дітей обліковані в Єдиній інформаційно-аналітичній системі „Діти” –

<https://www.msp.gov.ua/children/motherhood.php>.

З тих, чи інших причин, інформація про понад 2 000 дітей в ЄІАС «Діти» відсутня, як не прикро це визнавати.

Загалом, як ресурс мобільного реагування в період кризових ситуацій, галузь спрацювати не змогла (навіть враховуючи досвід, з якими стикнулись на сході України в період 2014-2021 років, а також поширення COVID-19). Заради об'єктивності зазначимо, що й більш інституційно сильні в питаннях захисту прав дитини держави, в ситуації масованого, не оголошеного нападу, навряд чи змогли діяти достатньо ефективно.

Для світової спільноти безпека дітей, особливо в періоди гуманітарних криз (одна з найбільш жахливих це війна), є беззаперечною і характеризує цивілізаційний рівень кожної держави як носія обов'язків щодо поваги, захисту і реалізації прав дитини.

Військова ж агресія Росії попри всі закони моралі, норми і звичаї війни знищує життя дітей і цивільного населення, призводить до руйнування системи соціальної підтримки і захисту, медичних послуг. Зухвало порушуються права дітей на розвиток і освіту, належний рівень життя і безпеки.

Тому, на наш погляд, оперативний пошук дітей, які в результаті війни втратили батьків або контакт з ними чи іншими законними представниками, надання невідкладної допомоги дітям і сім'ям, фіксація і дослідження цих фактів, є надзвичайно важливими для стабілізації й відновлення системи захисту прав дитини в Україні.

Збір інформації:

У ході підготовки до виконання проекту було розширене, порівняно з технічним завданням, коло об'єктів для пошуку. Окрім дітей, батьки або єдиний з батьків, яких загинули, до дослідження включені діти, у яких загинули інші законні представники, які згідно із законодавством України наділені такими функціями: опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, також інші члени родини, в яких жили діти тощо.

Для максимального вивчення особливостей дитячого контексту у війні та її руйнівного впливу на дітей, з'ясування потреб і можливих шляхів допомоги, до кола збору й дослідження інформації включені випадки розлучення дітей і батьків (законних представників) унаслідок евакуації, фільтрації, примусового вивезення або депортації тощо.

Джерелами отримання інформації були визначені: фізичні особи, яким стало відомо про дітей чи обставини, які є об'єктами дослідження, представники органів влади та місцевого самоврядування, представники громадських організацій, матеріали в засобах масової інформації, інтернет-ресурсах тощо. Інформація, отримана із інтернет-ресурсів або ЗМІ, максимально верифікувалась з офіційними джерелами.

На етапі підготовки:

розроблено форму для збору інформації (опитувальник)
<https://forms.gle/m19RWWeJHkEZf8Qk9>,

проведені консультації з представниками служб у справах дітей регіонів, на території яких ведуться або велись активні бойові дії, де окупованих територій, також територій, які приймали чи приймають евакуйованих дітей, і

не зазнали активного військового вторгнення, представниками організацій недержавного сектору, що активно включені в процеси евакуації дітей та надання іншої допомоги;

проведено навчання фахівців, які відповідають у проекті за збір і пошук інформації.

Під час роботи над проектом проведена додаткова успішна комунікація з Міністерством соціальної політики України. В результаті отримані останні офіційні статистичні матеріали щодо соціального захисту окремих категорій дітей за період 24.02.2022 — 01.10.2022 та налагоджені дієві контакти із службами у справах дітей регіонального рівня щодо обміну інформацією, актуальною для виконання завдань і мети проекту.

Форма для збору інформації (опитувальник) кардинальних змін у ході виконання проекту не зазнала. Для співпраці зі службами у справах дітей в ній були скориговані окремі питання, які містять конфіденційну інформацію про особу, з метою дотримання вимог законодавства України про захист персональних даних. <https://forms.gle/kfdCNoZTyNtP8w6n8>

Зазначимо, що в окремих, особливо складних кейсах, частина питань залишається без відповідей. Таким чином, формується поле для додаткової пошукової роботи, яка може стати етапом подальшого розвитку проекту.

Обрана нами методика оцінки потреб дітей, які з різних причин залишилися без піклування батьків або інших законних представників під час повномасштабного вторгнення, базувалась на рекомендаціях Методичного посібника “Оцінка потреб дитини і сім’ї”, створеного в рамках проекту ЄС “Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей і дітей” (http://archive.p4ec.org.ua/upload/library/pdf/Child_Needs_Assesment.pdf).

Зважаючи на стислі терміни виконання нашого проекту, значну кількість об’єктів, було застосовано спосіб експрес-оцінювання. Цілісна комплексна оцінка може стати складовою подальшого розвитку проекту.

Систематично проводились короткі дистанційні наради за участю виконавців проекту для узгодження діяльності, контролю за пошуком і обсягом і змістом інформації, реагування на невідкладні проблеми, які можуть бути виявлені під час роботи з конкретним кейсом.

Аналіз статистики, наданої Міністерством соціальної політики, стосовно соціального захисту дітей облікованих службами у справах дітей в період 24.02.2022 — 01.10.2022, свідчить: усього за даний період залишилась без батьківського піклування 4661 дитина. З них:

1249 — діти із сімейних груп (26,8% від загального числа облікованих),
1037 — діти, які залишились без піклування батьків унаслідок воєнних дій (22,2%).

Наголосимо: майже чверть дітей, які стали сиротами або позбавлені батьківського піклування, — це результат злочинних дій агресора.

Установлено статуси дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування (тобто завершена юридична процедура фіксації факту втрати дитиною батьків або їх піклування) для 3391 дитини (72,8% до числа облікованих), з них 691 дитині, у якої обставини отримання статусу, спричинені війною (це понад 20 % від загального числа наданих статусів).

Із цих 691-ї дитини:

160 дітей (4,7 % до встановлених статусів) втратили батьків внаслідок воєнних дій (загинули, померли від поранень);

302 дитини (8,9 %) — батьки яких не виконують свої обов'язки з виховання та утримання дитини з причин перебування батьків на територіях, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні)/тимчасово окупованій території;

175 (5,2 %) — батьки яких перебувають у розшуку як зниклі безвісти за особливих обставин або визнані такими, що зникли безвісти за особливих обставин;

6 (0,2%) — батьки яких є військовополоненими (перебувають у полоні держави-агресора);

28 (0,8%) — батьки яких позбавлені особистої свободи (затримані, взяті у заручники) органами влади держави-агресора (окупаційних адміністрацій та збройних формувань),

2 дитини, які отримали статус, перебувають на тимчасово окупованій території України;

18 — поза межами України (в останньому випадку не зрозуміло діти на території РФ чи з іншими родичами, не батьками, виїхали за межі України в евакуацію).

У контексті нашого аналізу звернемо також увагу на дані державного порталу [‘Діти війни’ \(childrenofwar.gov.ua\)](http://childrenofwar.gov.ua). За період з 24 лютого — 18 листопада 2022 на ньому зафіксовано 20498 дитини. З них:

загинули — 433 (2,1 % від зареєстрованих на порталі);

поранені — 837 (4,0 %);

зникли — 294 (1,4 %);

знайдені — 7606 (36,9 %);

депортовані — 11 225 (54,6 %)%

повернуті — 103 (0,5 %).

Врахуємо, що на порталі є серйозне застереження: “Точну кількість постраждалих дітей встановити неможливо через активні бойові дії та тимчасову окупацію територій України”.

Географія пошуку включає всю територію України.

Упродовж реалізації проєкту, нами зареєстровано 339 кейсів (за технічним завданням передбачено 300).

Географія пошуку дітей

Найбільше дітей виявлено:
 Донецька, Дніпропетровська,
 Закарпатська, Київська,
 Кіровоградська, Одеська,
 Полтавська, Сумська,
 Харківська, Чернігівська

Невідоме перебування - 16,1%

За кордоном - 23,4%,
 в т.ч.- Німеччина, Польща,
 Франція, Норвегія, Чехія,
 Словаччина, Хорватія, Австрія,
 Грузія, АР Крим, лднр, рф

Всі кейси опрацьовані. 304 кейси повністю відповідають меті і поставленим завданням. Ще 28 кейсів визначені нами як “супутні”. Тобто серед них немає дітей, які втратили батьків (законних представників) або були розлучені з ними на різний період часу у зв’язку з воєнними діями, але вони свідчать про необхідність допомоги конкретним дітям, тому ці кейси опрацьовуються, а діти розглядаються проектом, як бенефіціари. Ще 7 після опрацювання враховані не були: частина інформації дублювалась (результат того, що збір проводився із різних джерел і деякі з них мали відомості про одні й ті самі випадки) або інформація була вкрай обмежена, за нею неможливо ідентифікувати дитину або випадок, а ресурсів для розслідування проект не має.

Отже, за аналізом 304 кейсів нами сформовані такі типи випадків, коли діти втрачали батьків/законних представників або контакт з ними (табл. 1)

Табл. 1

Типологія випадків

№ пп	Тип випадку	
1	Загибель обох батьків	28
2	Загибель єдиного з батьків (другий з батьків помер раніше або виховувала одинока мати, або безвісти відсутній)	56*
3	Смерть єдиного з батьків/законних представників, внаслідок погіршення стану здоров’я, зумовленого стресом від обстрілів/неможливістю надати необхідну медичну допомогу із-за військових дій	9

4	Загибель опікуна	2
5	Різні причини для кожного з батьків: загибель/полон/зникнення безвісти/реанімація/смерть внаслідок важкої хвороби/евакуація/другий з батьків розшукує дитину тощо	15**
6	Батьки/єдиний з батьків у полоні	2
7	Розлучення з батьками (єдиним з батьків), в т.ч.: у зв'язку з евакуацією дитини, або. батьки в ЗСУ, або залишились на тимчасово окупованих територіях	35***
8	Розлучення з опікуном/ іншим законним представником (прийомні батьки ПС, батьки-вихователі ДБСТ, директор закладу) в результаті евакуації (в т.ч. законний представник залишився на тимчасово окупованій території)	55****
9	Інформації про батьків немає (в т.ч. зникли, перебувають у розшуку)	6
10	Зникнення дітей з батьками/одним з батьків	9
11	Знайдена дитина (складено акт, відомостей про батьків немає)	2
12	Розлучення в результаті тривалого лікування (поранення дитини або батьків)	2
13	Незаконне утримування від повернення батькам (діти, які були вивезені на територію рф для “оздоровлення”)	45
14	Викрадення і полон дитини	5
15	Депортація дітей із закладу	10****
16	Діти, які зникли на тимчасово окупованих територіях (розшукують батьки або родичі)	22
17	Дитина-інвалід вивезена з Олешківського будинку-інтернату (Херсонська обл.)	1
	Усього	304

* В рядок 2 включені як цивільні громадяни, так і військовослужбовці (загинуло 14 військовослужбовців: 13 — чоловіків, 1 — жінка). Серед обох загиблих батьків (рядок 1) військовослужбовців немає.

** Рядок 5: є 1 випадок батьків-військовослужбовців: батько згинув, мама у полоні; 2 кейси (брати), коли мама померла 2021, батько військовослужбовець ЗСУ, зник безвісти.

*** Рядок 7: є 1 випадок, де батьки-військовослужбовці і зв'язку з ними немає.

**** Рядок 8: до загального числа включено 8 дітей із трьох ДБСТ, 1 дитина з прийомної сім'ї, 2 дитини із закладу (технікум)

*****Рядок 15: 9 дітей — це одна родинна група (брати-сестри) та 1 кейс, що охоплює 46 дітей із закладу, вивезених в РФ (м. Херсон).

Отже, дані таблиці 1 свідчать:

- із загального числа незворотні втрати (смерть, загибель батьків, єдиного з батьків, законного представника) за сумою рядків 1- 4 складають 95

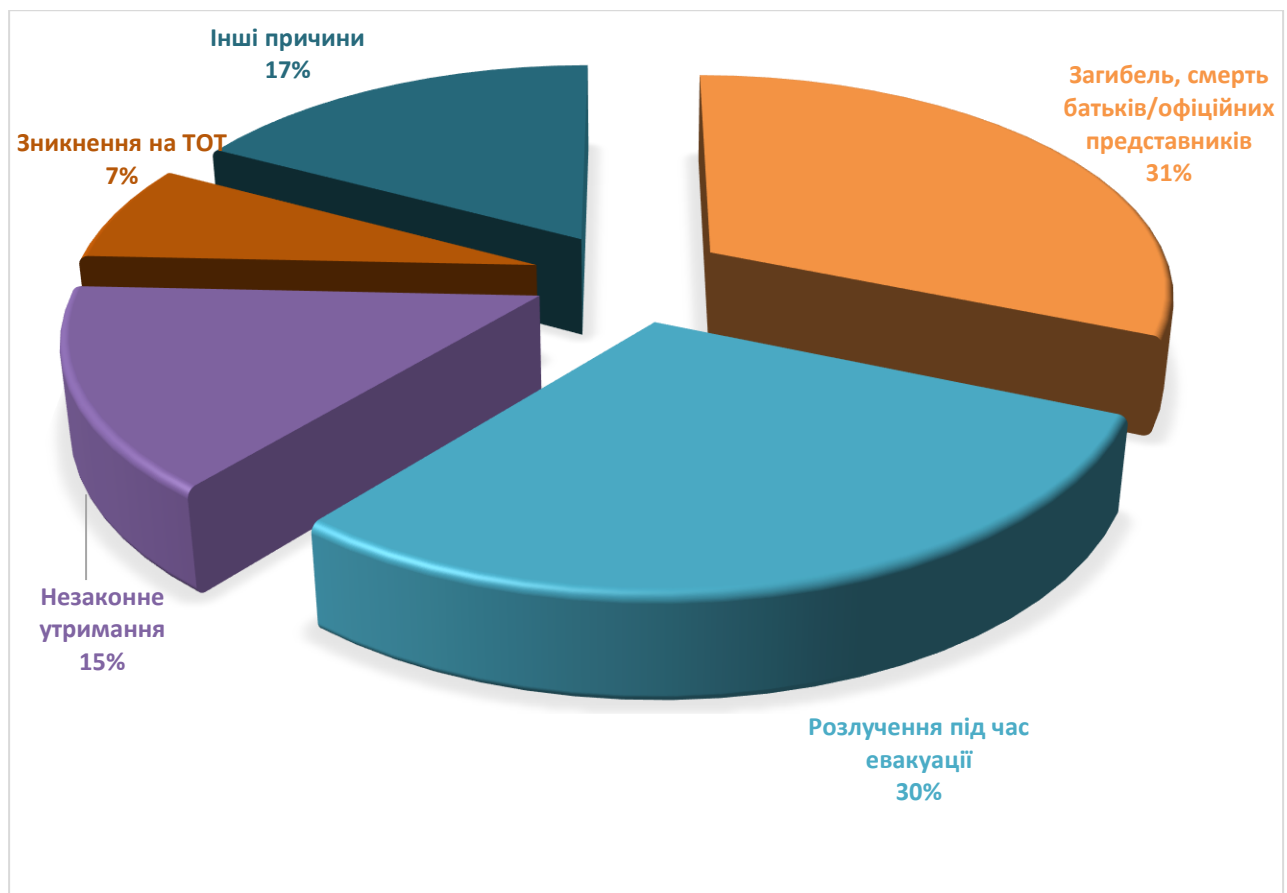
випадків або ж 31,3 % від кількості кейсів у проєкті. Гіпотетично до цього числа можна додати ще низку (наприклад, рядки 9, 11). Такі обставини життя дитини мають бути врахованими у плануванні та здійсненні роботи з психологічної, соціальної реабілітації та відновлення дітей. Слід з увагою поставитись до дітей і в освітній діяльності. Вчителі мають бути підготовлені до роботи з дітьми, чия доля обтяжена втратою рідних.

Зауважимо, що питома вага дітей, які залишились без піклування батьків, серед облікованих службами у справах дітей (див. вище по тексту дані Міністерства соціальної політики України) менша: 22,2 % від загального числа взятих на облік, 4,7% від числа наданих статусів. Така розбіжність в бік збільшення в проєкті пояснюється фокусом саме на цих категоріях дітей;

- типологія випадків втрати контактів з батьками досить широка, в ході проєкту від випадку до випадку вона зростала. Були виявлені факти зникнення дітей, зникнення разом з батьками, викрадення і полон дітей, депортація дітей із закладів, що не були евакуйовані і залишились на тимчасово окупованих територіях, незаконного утримання дітей і зволікання щодо повернення їх батькам з території РФ в Україну. Загалом, типологія надзвичайно важко піддається уніфікації, оскільки кожен випадок дуже особливий, містить індивідуальні особистісні обставини.

Рис.2

Причини, за яких дитина залишилась без батьків/офіційних представників після 24.02.2022

Ми розуміємо, що аналітичний звіт не має містити емоційних оцінок, але нам важко утриматись від реакції на дикий випадок усиновлення української дитини, депортованої (вважай викраденої) з Маріуполя. Дитячий омбудсмен РФ Марія Львова-Белова усиновила хлопчика, якого окупанти вивезли з Маріуполя. Про це вона розповіла на прес-конференції 26 жовтня: "Свого сина я побачила, коли евакуювали з Маріуполя групу з 31 дитини". Російська уповноважена також зізналася в сприянні незаконному всиновленні в РФ іще близько 350 дітей із захоплених регіонів Донбасу. На доручення міністра закордонних справ Дмитра Кулеби, МЗС України ініціює перед правоохоронними органами України відкриття справи проти російської громадянки Львової-Белової, в діях якої вбачаються ознаки кримінального правопорушення.

У разі розлучення з батьками (якщо не сталося їх смерті або загибелі) важливим є подолання перешкод для якомога швидшого возз'єднання. Якщо ж батьки померли або загинули, метою має бути максимальне збереження для дитини родинних контактів і можливості виховуватись в колі рідних для дитини людей. А за неможливості — застосування інших форм сімейного влаштування дитини. Наш аналіз за формами влаштування дітей дає такі результати (табл. 2).

Табл. 2

Влаштування дітей

№ пп	Форма влаштування	
1	Возз'єднання з батьками/одним(єдиним) з батьків)	49, з них 37 з "оздоровлення"
2	Родинна опіка/піклування (включно хрещені)	85
3	У родичів (форма влаштування не вказана або ж за згодою батьків)	18
4	Тимчасове влаштування (до родичів)	14
5	Дитина досягла повноліття на момент збору інформації, перебуває у родичів	2
6	Реабілітація за межами України (форма влаштування не застосована, опікується родич)	2
7	Возз'єднання із законним представником (опікун, пс, дбст)	7
8	Опіка /піклування (не родинна)	6
9	В сім'ї не родичів (в т.ч. тимчасове влаштування/ в стадії оформлення)	12
10	Влаштування в ПС, ДБСТ	6
11	Гуртожиток навчального закладу	2
12	ЦСПР, лікарня	3

13	Повернення дітей з “оздоровлення” на етапі узгодження	8
14	Невідомо	36
15	Незаконне влаштування в рф (усиновлення, сім'я громадян, заклад)	11
16	Місце перебування дітей з батьками/одним з батьків невідоме (під час евакуації, обстрілів житлових будинків — серед загиблих знайдені не були)	9
17	Строгонівська дитяча психіатрична лікарня № 5 Сімферопольського району	1
18	За попередньою інформацією діти проживають у будинку для дітей Kids Haus, Кельн	33
	Разом	304

У таблиці 2 ми не виокремлювали випадки, коли дітей прихистили люди, які їх знайшли, а потім передали під опіку рідних, в т.ч. і шляхом пошуку рідні. Але подібні ситуації мають місце і свідчать про високу моральну відповідальність українських громадян.

Число дітей в проєкті, які возз'єднались із сім'ями або влаштовані в сімейні форми виховання як до родичів, так і в сім'ї інших осіб, становить 199 або 65,5 %.

Особливо тривожними є випадки, позначені в рядках 14 — 16. Рядок 14 містить кількісну інформацію щодо дітей, які перебувають на тимчасово окупованій території, в РФ, Білорусі, але форма їх улаштування невідома, а також відомостей про яких немає. Гарантій, що життя цієї групи дітей не перебуває під загрозою, діти не зазнають насильства або ж загинули — жодних. Рядок 15 об'єднує 10 окремих кейсів і 1 кейс, щодо 46 дітей, фактично загальне число - це 56 дітей, незаконно вивезених (викрадені) з України.

Серед вивчених 304 кейсів виявлено 53 родинних групи, які об'єднують 136 дітей. У цьому числі 10 груп по 3 дитини (30 дітей), 5 груп по 4 дитини (20 дітей), 1 група — 5 братів, сестер, 2 групи по 6 (12 дітей), 1 група — 9.

Діти в родинних групах складають 44,7 % від загального числа. Таке співвідношення є вищим, ніж загалом серед дитячого населення України. Наприклад, серед усіх взятих на облік Мінсоцполітики дітей, які залишились без піклування батьків (див. вище по тексту), їх відсоток становить 26,8. А за характеристикою домогосподарств із дітьми за даними Держстату України у грудні 2021 р. 81,3 % сімей мали 1 дитину. Тобто сімейні групи (брати-сестри) є лише у 18,7% сімей.

Вірогідним поясненням такої диспропорції між нашими даними і загальною ситуацією в Україні може бути, знову ж таки, фокус цього проєкту, а також те, що сім'ї з більшим числом дітей, сім'ї з одним із батьків мають менші ресурси для створення хоча б мінімальних умов безпеки в кризових ситуаціях, тому потрапили в поле зору. Наголосимо: це наше припущення, спеціального дослідження з цього приводу ми не робили (мета проєкту і часові рамки цього не передбачають).

Поранення мають 33 дитини, одна з них перебуває на окупованій території. 57 дітей, батьки або єдиний з них, яких загинули, померли внаслідок загострення хвороби і неможливості отримати допомогу, стали свідками або учасниками ситуації загибелі (60 % від кількості дітей, які втратили рідних). У цьому числі є 2 випадки, загибелі однієї дитини з батьками/одним з них, а друга дитина — вижила. Тобто, дитина, яка врятувалась, побачила загибель батьків і братика чи сестрички. Є випадок, коли від потрапляння снаряда у будинок здійнялась пожежа. Рятуючи дитину, мама з дідусем і бабусею встигли спустити хлопчика на простирадлах зверху на вулицю донизу, де його піймала сусідка. Самі ж вони загинули.

За сухими цифрами неможливо усвідомити стан дитини, яку дорослі не можуть відірвати від загиблих батьків, і людини, яка намагається це зробити. Такі приклади непоодинокі. Зафіксовані ситуації, коли діти від шоку втрати рідних тікали з відносно безпечних місць і їх доводилось розшукувати. Страшний досвід, набутий дітьми, зумовлює потребу особливої допомоги із-за важкої психологічної травми, часто сполученої із фізичним ушкодженням дитини.

77 дітей (47 випадків), виявлених проектом, виховуються або виховувались єдиним з батьків. Це число може бути більшим, оскільки в частині кейсів інформації про батьків отримати не вдалося, а в 45 випадках (діти, які були вивезені на “оздоровлення” в рф з тимчасово окупованої території) ці відомості не запитувались. 53 дитини (33 випадки) виховували або виховують як єдиний з батьків мама, 24 дітей (14 випадків) — тато. Серед цих сімей є родинні групи, тому кількість випадків, позначена в дужках, менша кількості дітей. Наприклад, серед даних про виховання татом, є родинна група з 4-х дітей. Батько — військовослужбовець, він загинув. Опікуном призначена бабуся по лінії мами, яка допомагала у вихованні дітей. Мама померла декілька років тому від важкої хвороби.

Зафіксовані випадки розлучення сімейних груп: діти були рідні по мамі, але мали різних батьків (повторний шлюб). Тому під опіку їх взяли родичі по різній лінії. Інша ситуація: мама з двома пораненими дітьми була відправлена в лікарню, ще 4 залишились удома (м. Маріуполь), тепер інформації про їх перебування немає.

Щодо “супутніх”, як ми їх назвали, кейсів: 3 дітей (це родинна група) втратили батьків до початку масованого вторгнення, інші 25 пов’язані з ухилянням батьків від виконання своїх обов’язків, містять факти відібрання дітей без позбавлення батьківських прав, або процедура позбавлення триває.

Оцінка потреб.

Експрес-оцінкою потреб, як і передбачено технічним завданням до проекту, було охоплено 180 дітей.

Для цього створено форму: <https://forms.gle/Ek2BQ4TxaNhv26Qc9>

Виявлені проблеми згруповані за найбільш типовими характеристиками, хоча кожний випадок, як ми вже зазначали є індивідуальним і дуже особливим (узагальнений результат в таблиці 3).

Кейси для оцінювання обирались довільно, серед них 49 дітей-сиріт, які втратили батьків, єдиного з батьків або іншого законного представника — цивільних або військових — в результаті масованого вторгнення РФ в Україну.

Табл. 3

Кількісне узагальнення результатів експрес-оцінки

№ пп	Категорія потреб, виявлена в результаті експрес-оцінки	Кількість дітей, відносно яких виявлена потреба
1	Погіршення стану здоров'я внаслідок поранення дитини, необхідність додаткових медичних обстежень / в т.ч. потреба встановлення інвалідності	2/1
2	Погіршення стану здоров'я внаслідок перенесеного стресу від обстрілів, втрати рідних, тривалого перебування в підвалах, сховищах / в т.ч. проблеми зі встановлення інвалідності	25/2
3	Запит на психологічну допомогу	27
4	Запит на гуманітарну підтримку	169
5	Технічне забезпечення дистанційного навчання: ноутбук/+ інші освітні потреби (в т.ч. можливість продовження здобуття освіти)	12/+8
6	Відсутність житлових умов	21
7	Проблеми з призначенням виплат на дитину/+потреба зупинення виплат	3/+2
8	Проблеми у влаштуванні/ встановленні опіки	3
10	Проблеми зі встановленням зв'язку із батьками	3
11	Проблема із документальним оформленням втрати батьків	2
12	Ситуація відносно стабільна	11

Короткі пояснення до змісту таблиці:

рядок 3: у загальному числі 1 випадок втрати контактів з рідними через евакуацію, 10 — діти-свідки загибелі батьків, 1 — відсутність зв'язку з батьками-військовими;

рядок 4: потреба в одязі, в т.ч. зимовому, побутових речах, постільній білизні, ковдрах, подушках, засобах гігієни, продуктах харчування тощо як наслідок втрати майна із-за обстрілів, вимушеного екстреного переселення, різкого зниження рівня доходів, загибелі рідних, які утримували сім'ї;

рядок 5: потреби у засобах для дистанційного навчання (ноутбуками) виявлені виключно серед дітей-сиріт. Так, наприклад, одна дитина із

серйозними вадами зору не спроможна навчатись із використанням мобільного телефону, який у неї є. Серед дітей, у яких виникли проблеми організації навчання або його продовження є хлопець, який до війни навчався у Вовчанському фаховому коледжі. На сьогодні заклад зруйновано і з 01.09.2022 його немає у реєстрі закладів країни. Отримати свідоцтво про базову освіту також неможливо, оскільки воно залишилось у коледжі;

рядок 6 включає випадки втрати житла в результаті його руйнації (ракетні обстріли), проживання внутрішньо переміщених осіб у найманому житлі (фінансова неспроможність для сплати оренди або відсутність умов у такому житлі для проживання зимою);

рядок 7 охоплює 3 випадки затримок виплат із-за складності отримання документів або їх перенаправлення у зв'язку із збоями в роботі системи (тимчасово окупація територій), та 2 випадки (діти з однієї родини), коли батько-військовослужбовець загинув, матір дітей не виконує батьківські обов'язки, готується процес позбавлення її батьківських прав. Діти тимчасово влаштовані до бабусі, але пенсію, по втраті годувальника, отримує матір і витрачає її, м'яко кажучи, не за призначенням.

Загальні висновки, які можна зробити: в понад 50% випадків є сполучення декількох потреб або проблем, самотійно їх вирішити чи подолати родини не зможуть.

Наприклад:

- мати дівчинки - військовослужбовець, загинула 25.02.2022. Жінка була розлучена з батьком дитини, наразі його місце знаходження невідоме. Опікуном дитини є її бабуся. Дівчинка важко переживає загибель матері, має яскраво виражений процес горювання, непокоять сильні страхи через досвід пережитих обстрілів, гостро реагує на сирени повітряної тривоги. Родина потребує сприяння у проведенні безкоштовного медичного обстеження та психосоціальної допомоги;

- батько - військовослужбовець, визнаний безвісти зниклим (сповіщення Охтирського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки № 1752 від 28.07.2022). За ДНК-експертизою тіло не було ідентифіковане. Мати померла у 2021 році. Опікуном двох хлопчиків семи і тринадцяти років призначена бабуся. В житловий будинок, де знаходиться їхня квартира, було влучання. Потребують допомогти у відновленні квартири та її облаштуванні, також є потреба у продуктах харчування, одязі та взутті, засобах гігієни, ковдрах, подушках.

Потреби дітей та приймаючих сімей

Варто врахувати, що експрес-оцінка провадилась у телефонному режимі. Відтак особа, яку опитували або яка звернулась, потреби формулювала як запит відповідно до ситуації. Частіше увага зосереджувалась на задоволенні базових потреб через гуманітарну підтримку (93,8 %) і це цілком зрозуміло. Наступні етапи оцінювання, зазвичай, коригують такі запити.

З нашого досвіду можемо твердити, що потребу психологічної допомоги, можливо терапії, соціальної підтримки через різні види послуг, медичної допомоги матиме більша кількість суб'єктів експрес-оцінювання, ніж було заявлено. Тим більше, що емоційні та фізіологічні реакції на загибель рідних або розрив зв'язків із ними, на поранення, обстріли, переховування в підвалах або сховищах без хоча б мінімальних умов, загалом на комплекс пережитих травматичних подій, можуть мати відтермінований характер.

Виміряти рівень травмування дітей вкрай важко, адже практично кожна дитина в Україні зазнала такого впливу. Підкреслимо, що лише 6 % (11 випадків) під час експрес-оцінки зазначили, що ситуація відносно стабільна, нагальних потреб немає.

Отже, комплексна оцінка потреб дітей, сімей, в яких вони проживають, є важливим етапом розвитку проєкту.

У ході нашого проєкту не було встановлено фактів насильства над дітьми (у тому числі сексуального). Зазвичай такі випадки встановити вкрай важко через страх перед розголошенням і низку інших умовностей, на які реагують постраждалі або їх рідні. Але виключити наявність цих трагедій неможливо, особливо в ситуаціях викрадення і полону дітей, їх депортації (особливо без супроводу рідних), зникнення, примусового розлучення з батьками внаслідок фільтрації та ін.

Додамо, що інформація про дітей продовжує надходити і фіксується нами вже поза межами виконання проєкту для подальшого скерування в підрозділи виконавчої влади.

Висновки.

В Україні внаслідок злочинного масштабного військового вторгнення військ Російської Федерації сотні тисяч дітей зазнали насильства найвищого рівня в усьому комплексі його форм і проявів: психологічного, фізичного, економічного. Хоча безпосередньо нашим дослідженням випадків сексуального насильства стосовно дітей не виявлено, проте за повідомленнями різних джерел — такі факти непоодинокі. У ХХІ столітті в центрі Європи українські діти розраховуються своїм життям, здоров'ям, благополуччям, дитинством за злочини некерованої навали загарбників. Офіційної статистики про реальну ситуацію серед дітей ми поки не маємо. Щодня і щогодини відкриваються нові факти.

Одним із наслідків подій, які відбуваються, є утворення великої за чисельністю групи дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, для яких втрата можливості жити і виховуватись рідними батьками, викликана війною. Це нові обставини, які не були враховані законодавством України, як підстави для юридичного оформлення статусу дітей. Це зумовило ситуацію, коли працівники служб у справах дітей не мали можливості для застосування передбачених нормативними актами важелів захисту дитини.

З метою подолання цієї прогалини і можливості забезпечення якнайкращого захисту дітей 10.09.2022 року постановою Кабінету Міністрів України № 1013 “Про внесення змін до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов’язаної із захистом прав дитини” <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2022-%D0%BF#n2> було розширено коло причин, які є підставами для встановлення юридичного статусу дитини, позбавленої батьківського піклування.

А саме, коли батьки:

- 1) не виконують свої обов’язки з виховання та утримання дитини з причин перебування батьків на територіях, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні)/тимчасово окупованій території;
- 2) перебувають у розшуку як зниклі безвісти за особливих обставин або визнані такими, що зникли безвісти за особливих обставин;
- 3) є військовополоненими (перебувають у полоні держави-агресора);
- 4) позбавлені особистої свободи (затримані, взяті у заручники) органами влади держави-агресора.

Проект став інструментом для відпрацювання шляхів упровадження змін до процедури надання статусів дітям. Всі визначені нові обставини знайшли практичне підтвердження серед виявлених випадків і опрацьованих нами кейсів.

Наступне. Результати експрес-оцінки засвідчили, що у 94 % випадків діти і родини мають потреби і запити, які не можуть бути подолані ними самостійно. Наступним невідкладним кроком має стати саме комплексна оцінка таких потреб. Слід з увагою поставитись до дітей і в освітній діяльності й готовності вчителів, вихователів до роботи з дітьми, чия доля обтяжена втратою рідних.

Проект дуже чітко висвітлив, що перед Україною стоїть низка надзвичайно важливих, водночас, важких завдань. Це розгортання пошукової мережі дітей в т.ч. із залученням міжнародних партнерів. Також створення комплексу соціальних сервісів відповідно до нових запитів, спровокованих війною.

На жаль, бази для швидкого і якісного їх розвитку немає чи принаймні вона дуже хитка. В довоєнний період (до масованого вторгнення Росії в Україну) галузь захисту прав дитини — як управлінський компонент, так і складова соціальних послуг і підтримки — перебувала в стані постійних реформувань і скорочень. У значній частині територіальних громад надавачі соціальних послуг не були створені, в багатьох не було фахівців відповідного профілю. Звісно, трагічні події війни вплинули на систему найбільш руйнівним чином.

Відтак, у край необхідним наразі є поєднання зусиль державного сектора і недержавних організацій та фондів. Останні є більш мобільними, гнучкими у прийнятті рішень, наданні допомоги. Часто мають більший практичний досвід реагування на кризові ситуації. Проте надважливим є саме державне бачення проблеми і скоординованість дій. Інакше великими є ризики розпорошення зусиль, втрати ресурсів і повна дестабілізація системи захисту прав дитини, що в нинішніх умовах є неприпустимим.

Напрями подальшого розвитку проекту могли б стосуватись проведення повної комплексної оцінки потреб виявлених дітей і сімей, у яких вони перебувають; моніторингу діяльності місцевих органів виконавчої влади і місцевого самоврядування щодо надання кваліфікованої допомоги і забезпечення виявлених потреб таких категорій та їх супровід; моніторингу забезпечення освітніх потреб цих дітей.

Насамкінець зазначимо, що робота над проектом відбувалась у досить складних умовах. Час на його виконання, визначені технічні завдання, ресурси були диспропорційними й не дозволили вийти на етап повної комплексної оцінки потреб дітей, сімей, визначених як об'єкти проекту. Доступ до джерел інформації ускладнений ситуацією воєнного стану, збоєм в роботі державних структур різного рівня (особливо регіонального і місцевого, які вимушено евакуювались у зв'язку з агресією РФ і тимчасовою окупацією територій України).

Поза тим, вважаємо його результати важливими, оскільки вони дозволяють скерувати локус уваги як держави, так і суспільства на найгостріші проблеми і запити дітей, сімей, викликані війною.

Приклади виявлених кейсів
(не повний перелік)

№	Короткий опис обставин	Форма влаштування на момент проєкту
1	Сумська область. У березні матір розстріляна в авто по дорозі додому, батько безвісті відсутній. Дитина одразу була тимчасово влаштована до родини бабусі. 05.04.2022 встановлена опіка. Перебувають у Норвегії.	Опіка родичами
2.	Харківська область. У березні 2022 в районі мати разом з дитиною та співмешканцем евакуювалась з окупованого села і потрапили під обстріл. Мати загинула. Дитина отримала поранення. У дитини була мінно-вибухова травма обличчя (коли вона з матір'ю потрапила під обстріл). Була зроблена операція у березні 2022 року. На зараз у дитини задовільний стан здоров'я. Опікуном призначено рідного діда.	Опіка родичами
3.	Матір (померла 08.11.2018), батько (військовослужбовець, прикордонник, загинув 28.03.2022) З часу смерті матері дитина проживала з батьком, бабусею та дідусем. Після загибелі батька - з бабусею/дідусем, а з квітня 2022 офіційно оформлена опіка. Опікун бабуся.	Опіка родичами
4.	Харківська область. Загибель обох батьків. Батько працював у водоканалі. Вони з матір'ю дитини йшли по роботі, стався вибух в районі танкового заводу і уламками батьків було вбито. Опікун – дід, який мешкає у м. Харкові, через роботу не може залишити місто. Оскільки у місті небезпечно дитина перебуває з тіткою в селі. Подали на соціальні виплати, очікують. Дитина в задовільному стані.	Опіка родичами
5.	Київська область Дитина – сирота. Загибель батьків у березні. Перебував з бабою та батьками під час трагедії, але встиг вийти з підвалу разом з бабою та сестрою. Піклування оформили у серпні. Відновлювали документи, оскільки документи були з батьками під час авіаудару. Після трагедії діти з бабою одразу поїхали до Польщі. Дитина в задовільному стані.	Опіка родичами
6.	м. Рубіжне. Мати померла 2016 р. Батько мешкає в РФ, офіційно відмовився від дитини. З 2016 р. хлопчик був під опікою бабусі. В квітні 2022 р. неповнолітній	Тимчасове влаштування до родича

	<p>евакуйований з м. Рубіжне до Житомирської області в супроводі дядька. За заявою дядька хлопчик тимчасово влаштований до нього. Дитина в задовільному стані.</p>	
7.	<p>м. Маріуполь. Народився у м. Маріуполь Мати померла у 2020 році (через 10 год. після пологів молодшої дитини). З біологічним батьком хлопця жінка була розлучена. Після смерті матері у 2020 році хлопець проживав з бабусею та вітчимою в м. Маріуполь. Бабуся переїхала до них, аби допомагати зятю виховувати дітей, адже залишилося 4 неповнолітніх дитини (окрім хлопчика, ще троє дітей в другому шлюбі). Вітчим хлопчика, загинув у березні 2022 року в м. Маріуполі. У 2014 році біологічний батько хлопця виїхав на окуповану територію Криму. На даний час повернувся до м. Маріуполь, але контакти з сином не підтримує. Зі слів бабусі, вона у 2021 році подавала до суду про позбавлення біологічного батька батьківських справ, але суддя відмовив, аргументуючи, що батько не зловживає ні алкоголем, ні наркотиками. Дитина фактично не має законного представника. Зараз дитина проживає з бабусею в м. Одеса. Їй у квітні 2022 року з чотирма онуками вдалося евакуюватися з міста. Хлопець навчався в Маріупольському ліцеї на кухара, закінчив у 2022 році, але до цього часу документів не отримав, хоча бабуся листувалась з керівництвом ліцею, які пообіцяли, що надішлють документи поштою. В цьому році хлопець не подавав документи для вступу в навчальні заклади. Хлопець має проблеми зі здоров'ям, Гіпоплазія лівої нирки (працює на 20-25%). Загострення хронічних хвороб, як наслідок перебування упродовж місяця в підвалах</p>	<p>Дитина фактично не має законного представника, але виховується у бабусі.</p>
8.	<p>м. Київ Мати (померла 1 квітня 2022 р. від серцевого нападу, який стався через обстріл Святошинського району м. Києва) Батько (батько помер 19 лютого 2022 року, причини невідомі) Опікун і його дружина, не родичі дитини (це сім'я знайомих). Через це довго не могли оформити опіку. Оформили опіку у серпні 2022 року. Виплати соціальні отримують. Жінка повідомила, що її з дитиною направили до інституту ортопедії, але там платний прийом, хоча їм говорили, що безкоштовно. Дитині необхідно пройти обстеження для встановлення інвалідності. Жінка переймається, що може не вистачити грошей на всі медичні послуги для дитини. Стан здоров'я дитини: вивих тазостегнового сугнаву, сколіоз, підозра на захворювання Вільсона-Коновалова (генетичне захворювання), одна нога коротша за другу. Навчається у спеціалізованій школі м. Києва.</p>	<p>Опіка (знайомі матері)</p>
9.	<p>Черкаська область. Мати-військова. Батько (в шлюбі з матір'ю дітей не був, не проживають разом приблизно 5 років) 25-26 лютого відбулась евакуація дітей з військового містечка через початок війни. В евакуації діти перебували у вчительки приблизно 4 місяці (з 25.02-26.02.2022 до 06 червня 2022). Батько забрав дитину до себе 06 червня 2022. Мати забрала дитину до себе 2 вересня 2022. Зі слів жінки евакуація відбувалась під наглядом ССД та місцевої влади. Дитина в задовільному стані.</p>	<p>Дитина вже з матір'ю</p>

<p>10.</p>	<p>м. Чернігів. Мати дитини - покійна; померла 4 роки тому (одинока мати) Коли почалась війна, дядько та племінник відпочивали в Карпатах, а опікун перебував в м. Чернігів. Оскільки вони не знали, як будуть розгортатись військові дії, дядько в м. Львів оформив опіку. Він став другим опікуном дитини. Коли він з дитиною повернувся до м. Чернігів, опікуном залишився лише він, оскільки колишній опікун в процесі оформлення опіки над своєю матір'ю і їй важко бути опікуном, і дитини, і своєї матері, яка потребує догляду. Виплати соціальні отримують. Дитина в задовільному стані</p>	<p>Родинна опіка</p>
<p>11.</p>	<p>Запорізька область. Мати - одинока мати. Із березня 2022 до початку червня 2022 дитина перебувала з рідним дядьком в Одесі (вважали, що так буде безпечніше, бо мати залишалась у м. Дніпрорудне). Приблизно на початку червня привіз дитину до матері у м. Київ, яка теж виїхала з постійного місця проживання.</p>	<p>Дитина вже з матір'ю</p>
<p>12.</p>	<p>Харківська обл. У дитини немає місця реєстрації Дитина позбавлена батьківського піклування. Мати позбавлена батьківських прав, батько записаний за І ч.ст.135 Вихованка ДБСТ. Місяць розлучення лютий 2022 23.02.2022 дівчинку госпіталізовано до Охматдиту (м. Харків) для проходження планового курсу лікування. А з 9 год. ранку 24.02.2022 з мамою-вихователкою вже був втрачений зв'язок, так як російські війська були вже в їхньому селі. Змоги виїхати у родини вже не було аж до 25 червня 2022 року. Зараз мама-вихователка з 8 дітьми-вихованцями на території Німеччини. 7 місяців дівчинка розлучена із законним представником. 24.02.2022 року з лікарні її забрав чоловік - 54 роки, з яким мама-вихователка проживає близько 13 років, але шлюб не реєструвала. Оскільки на той час з мамою-вихователкою не було зв'язку, а чоловік був у Харкові, то він поїхав до лікарні забрати дівчинку. Вони до цього часу проживають разом в м. Харків в квартирі мами-вихователки. Чоловік не може вивезти дівчинку до мами-вихователки до Німеччини, адже не є законним представником дитини. Будинок родини повністю зруйнований, пряме влучання, пожежа. Навчається (онлайн). Родичі відсутні. Дитина в задовільному стані.</p>	<p>Без законного представника (співмешканець матері-вихователки)</p>
<p>13. пов'язаний з 12</p>	<p>Дитина позбавлена батьківського піклування: батько помер, мати, позбавлена батьківських прав. Вихованець ДБСТ. На час повномасштабного вторгнення, тобто 24.02.2022 хлопець був у гуртожитку, адже навчається в Харківській спортивній-школі інтернаті. З мамою-вихователкою зв'язок зник о 9 й ранку. Через деякий час йому все ж вдалося зв'язатися з мамою-вихователкою, з якою погодив, що зараз поїде до свого товариша, з яким навчається. Мама-вихователка це погодила в тел. розмові зі спеціалістом ССД. Родина товариша евакуювалася до родичів у Хмельницьку обл., зв'язку з мамою-вихователкою не було. Мама товариша, приїхавши до Шепетівки, Хмельницької області поінформувала місцеву ССД. У середині березня 2022 року волонтери вивезли родину разом з дитиною до Польщі. Місце перебування на момент збору інформації: Польща. 21.03.2022 Рішенням Дольношльонського єводства мама товариша</p>	<p>Опіка (мама товариша)</p>

	<p>призначена опікуном хлопця.</p> <p>Контакти з мамою-вихователькою підтримуються лише в телефонному режимі, яка з 8 дітьми-вихованцями ДБСТ на території Німеччини.</p> <p>Хлопець навчається онлайн в Харківській спортивній школі-інтернаті.</p> <p>Родичі відсутні. Дитина в задовільному стані</p> <p>7 місяців хлопець розлучений із законним представником, призначеним на підставі законодавства України.</p>	
14.	<p>м. Запоріжжя.</p> <p>Тітка хлопця, категорично відмовилась надавати повну інформацію про дитину та її батьків, особливо персональні дані (ПІБ, телефони).</p> <p>З її слів, на початку війни, племінник перебував у м. Київ, навчався.</p> <p>Після початку війни його необхідно було направити назад до батьків у м. Запоріжжя .</p> <p>З її слів, на сьогодні дитина з батьками перебуває у м. Запоріжжя.</p> <p>Дитина була у розлуці з батьками від початку війни близько 1 місяця.</p>	Дитина вже з батьками
15.	<p>Миколаївська область.</p> <p>Мати, померла в грудні 2020</p> <p>Батько, після смерті матері, встановив батьківство. У свідоцтві про народження дитини був записаний відповідно до вимог ст. 135 СК України (зі слів матері). Працював в Миколаївській області, там і залишився під час окупації.</p> <p>Малолітня дитина виїхала з м. Миколаєва разом з братом. Наказом служби у справах дітей виконавчого комітету Володимир-Волинської міської ради дитина влаштована до родини брата.</p> <p>Батько дитини періодично виходить на зв'язок.</p> <p>Навчається онлайн-школа м. Миколаїв.</p> <p>Дитина в задовільному стані</p>	Тимчасове влаштування в сім'ю старшого брата
16.	<p>м. Херсон.</p> <p>Мати, померла (12.12.2019)</p> <p>Батько записаний зі слів матері (ст. 135 СК України)</p> <p>Хлопчик 07.04.2022 був евакуйований із м. Херсон у супроводі дорослої особи (мати друга). Опікун -дідусь залишився у м. Херсон.</p> <p>У квітні 2022 року мати друга з неповнолітнім хлопцем звернулись до служби у справах дітей, з питанням встановлення опіки. Опікун хлопця не планує возз'єднуватись з дитиною, соціальну допомогу на дітей, над якими встановлена опіка, отримує самостійно і витрачає її на власні потреби.</p> <p>Тривалий час представники служби проводили роботу з хлопцем та кандидаткою в опікуни.</p> <p>Опіку не встановлено з формуванням «Ви якісь підозрілі».</p> <p>У серпні 2022 року представники служби знайшли рідну сестру дідуся опікуна, яка мешкає у Хмельницькій області, та примусово передали дитину їй. Хлопець та родина його друга їздять одне до одного в гості, продовжують спілкування.</p> <p>Зі слів хлопця, опіку за новим місцем проживання не встановлено. Він дуже просить, більш нікому не піднімати питання опіки, у зв'язку з тим, що не хоче знову проходити той шлях, пережити все те, що пережив під час спілкування з співробітниками ССД. Свої контакти, контакти бабусі, місце свого проживання не дає.</p> <p>Дитина в задовільному стані</p> <p>10 клас, ЗОШ Хмельницької області</p>	Тимчасове влаштування в сім'ю родички
17.	<p>м. Кривий Ріг</p> <p>Мати, батько- військовий ЗСУ</p>	Тимчасове влаштування в

	<p>Евакуація дівчинки з братом в Кіровоградську область.</p> <p>Зі слів дівчини до війни, вони з братом проживали у родині (з батьком та матір'ю). На початку війни вони виїхали до бабусі задля своєї безпеки. Мати знаходиться у Кривому Розі, працює, батько служить у ЗСУ. У травні 2022 року опіку над дитиною взяла баба (зі слів дитини, це тимчасова опіка).</p> <p>Діти в задовільному стані</p> <p>Навчається у КФКТГРБ (коледж)</p>	родину бабусі
18.	<p>м. Маріуполь</p> <p>3 неповнолітніх дітей.</p> <p>Сім'я планувала виїхати, але батько не пройшов фільтрацію. Дітей повернули до Маріуполя. З часом батько добився, щоб його випустили. Спільно з Міністерством Реінтеграції розробили маршрут та сприяли поверненню дітей до батька. Дата повернення - липень</p>	Повернення батьку
19.	<p>м. Маріуполь</p> <p>Дитина - сирота</p> <p>Батьки дитини загинули в м. Маріуполь</p> <p>Опікун - бабуся.</p> <p>Батьки загинули в Маріуполі, хлопчик під час обстрілу зазнав поранення. З рідних - лише бабуся в Чернігівській області. Міністерством Реінтеграції розроблений маршрут евакуації. Дитина повернута бабусі.</p>	Опіка родичами (бабуся)
20.	<p>м. Маріуполь</p> <p>Батьки дівчинки загинули.</p> <p>Єдиний, хто у неї залишився у Маріуполі - це кішка, що подарувала мама. Дівчинкою у підвалі опікувалися сусіди і намагалися її вивезти, але не мали на те законних прав. Дівчинка була вивезена до Польщі, потім повернули до Маріуполя. Був розроблений маршрут евакуації. Дитину повернули до рідного дядька.</p>	Дитина перебуває в родині дядька (форма влаштування невідома)
21.	<p>м. Маріуполь</p> <p>Дитина – сирота.</p> <p>Дані про батьків не надані.</p> <p>Діти знаходилися у гуртожитку від Маріупольського технікуму, а потім були відправлені до м. Донецьк. Директор технікуму виїхав на початку бойових дій залишивши самих дітей у гуртожитку. Після того, як діти вийшли на зв'язок та за допомоги МБО БФ СОС «Дитячі містечка» Україна, директор закладу поїхав за дітьми та повернув їх в Україну. Дитина в м. Хмельницький навчається в училищі. Живе в гуртожитку.</p>	Гуртожиток
22.	<p>Донецька область.</p> <p>Батько загинув 30.03.2022, мати залишилася живою.</p> <p>30.03.2022 автомобіль з родиною підірвався на міні. Батько та 12-ти річна донька загинули. Мати з двійнятами залишилися живі (хлопчик та дівчинка).</p> <p>Хлопчик отримав поранення та з мамою був доправлений до лікарні.</p> <p>Сестра матері, забрала дівчинку у м. Волноваха.</p> <p>Мама не змогла забрати доньку у родичів, які піклувалися про неї поки мати з пораненим сином були в лікарні, так як населений пункт був закритий.</p>	Дитина перебуває ймовірно в родичів
23.	<p>м. Луганськ.</p> <p>Є мама, але інформації про неї немає.</p> <p>Хлопця знайшли волонтери, він був пораненим у лікарні. Батько був в ЗСУ, загинув. Дитина ймовірно у сусідів.</p> <p>Інформація з окупованого Луганська</p>	Невідомо. Дитина в окупованому місті
24.	<p>Донецька область.</p> <p>Мати давно безвісти відсутня.</p> <p>Батько загинув 28.03.2022. Батько виховував дитину сам (у розшук матері</p>	Опіка родинна

	<p>не подавав). Батько загинув у м. Торецьк у березні (був правоохоронцем). Після загибелі батька подали у розшук матері.</p> <p>Опікун дітей тітка. Опіку оформлено у м. Торецьк. 11.04.2022.</p> <p>Евакуювалась родина у травні 2022 до м. Кропивницький.</p> <p>Дитина в задовільному стані</p>	
25.	<p>Донецька область.</p> <p>Мати померла у 2009.</p> <p>Батько загинув на фронті 26.05.2022, актовий запис про смерть від 08.06.2022</p> <p>Мачуха- опікун. Проживали у м Дніпро. У мачухи з батьком дитини, було 2 спільних дітей, але даних про них немає у ССД. Опіку оформляли у м. Дніпро. ССД Дніпровської міської ради тільки надіслали розпорядження без супровідного листа до Торецької ССД</p> <p>Дитина в задовільному стані.</p>	Опіка родинна (мачуха)
26.	<p>Донецька область.</p> <p>Дитина - сирота</p> <p>Мати -померла у 2020 році від онкології</p> <p>Батько - (135 стаття)</p> <p>Опікун – рідний брат дівчини. Опікун зник під час військової служби у м. Святогірськ. Останній раз брат виходив на зв'язок у 20 числах травня. Про те, що опікун пішов на фронт, ССД ніхто не повідомив одразу. Довідки, яка підтверджує зникнення поки немає. Але родина намагається її отримати.</p> <p>Дитина в задовільному стані. Проживає з бабусею.</p> <p>Навчається в коледжі На час збору інформації досягла повноліття.</p>	Досягла повноліття